

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2006-792-0324
Dok.: MKO41308

Besvarelse af spørgsmål nr. 97 af 27. november 2006 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Ministerens kommentar udbedes til kronik modtaget fra formanden fra Retssikkerhedsfonden, Ole Espersen, og bragt i Information 20/11-06: Halv-hemmelig lovgivning.”

Svar:

Ole Espersen anfører i den nævnte kronik nogle synspunkter navnlig om lovgivningsprocessen i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.).

Denne lov havde blandt andet til formål inden for Justitsministeriets område at gennemføre regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse fra november 2005. Handlingsplanen var udfærdiget blandt andet på baggrund af en række anbefalinger i rapporten ”Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror”, som blev udarbejdet af en tværministeriel arbejdsgruppe nedsat af Statsministeriet.

1. I kronikken kritiserer Ole Espersen blandt andet, at navnene på medlemmerne af den tværministerielle arbejdsgruppe er uoplyste.

Justitsministeriet skal i den anledning bemærke, at den tværministerielle arbejdsgruppe bestod af repræsentanter fra Statsministeriet (formand), Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration samt Politiets Efterretningstjeneste og Forsvarets Efterretningstjeneste. Arbejdsgruppens medlemmer repræsenterede således de respektive myndigheder i forbindelse med udarbejdelsen af anbefalingerne - ikke sig selv som enkeltpersoner.

2. Ole Espersen anfører desuden, at de pågældende ministerier ved ikke at nedsætte et alsidigt og uafhængigt udvalg bevidst har søgt at undgå indsigelser eller forslag fra personer, der ikke er undergivet ministeriernes kontrol. Ole Espersen mener, at dette kombineret med urimeligt korte

høringsfrister har svækket Folketingets mulighed for en alsidig belysning af behovet for og indholdet i lovforslagene. Ole Espersen finder det ganske indlysende, at ”dette ud fra et demokratisk og retsstatsmæssigt synspunkt er uheldigt”.

Herom bemærkes, at den tværministerielle arbejdsgruppes rapport blev offentliggjort i begyndelsen af november 2005, og regeringen fremlagde på baggrund af rapporten en handlingsplan for terrorbekæmpelse i midten af november 2005. Regeringen fremlagde herefter i foråret 2006 en række lovforslag, som blev vedtaget den 2. juni 2006. Disse lovforslag blev sendt i høring i marts 2006.

Det er Justitsministeriets vurdering, at Folketinget og offentligheden fik en fyldestgørende adgang til stillingtagen til lovforslaget – også i lyset af Justitsministeriets mange besvarelser af spørgsmål fra Retsudvalget i forbindelse med lovforslagets behandling.

I den forbindelse kan det også nævnes, at der under lovforslagets behandling blev afholdt en høring i Folketinget om terrorbekæmpelse med deltagelse af forskellige eksperter på området. Formålet med høringen var blandt andet at give politikere og tilhørere et overblik over lovforslagets juridiske aspekter.

3. Ole Espersen anfører dernæst, at det er ”betænkeligt, at en række dokumenter, der vedrører baggrunden for forslagene, blev holdt hemmelige”. Ole Espersen henviser i den forbindelse blandt andet til bemærkningerne til den nye bestemmelse i retsplejelovens § 783, stk. 2, om retskendelse ”på person” (telefonaflytning og teleoplysning). Han anfører, at begrundelsen for denne del af lovforslaget var ret sparsom, således at det var vanskeligt at vurdere nødvendigheden af lovforslaget.

Om det anførte bemærkes, at den omhandlede arbejdsgruppe til brug for sit arbejde modtog en række oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste og Forsvarets Efterretningstjeneste om tjenesternes virksomhed og indsats mod terror. Visse af disse oplysninger kunne på baggrund af oplysningernes karakter ikke offentliggøres. Herudover var det alene oplysninger fra udenlandske efterretningstjenester og myndigheder om forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme i disse lande, der ikke blev offentliggjort.

Det bemærkes endvidere, at den nævnte ændring af retsplejeloven ikke som anført af Ole Espersen medførte en udvidelse af politiets adgang til at iværksætte telefonaflytning eller teleoplysning. Med lovændringen blev der alene indført en forenklet procedure for indhentelse af retskendelse vedrørende telefonaflytning og teleoplysninger i forbindelse med sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13. De sædvanlige betingelser for, hvornår indgreb i meddelelsehemmeligheden kan foretages, blev videreført, herunder kravet om retskendelse. Bestemmelsen

indeholder endvidere krav om underretning af den beskikkede advokat om de konkrete aflytninger m.v., som politiet har gennemført på baggrund af retskendelsen, således at den beskikkede advokat har mulighed for at indbringe spørgsmålet om lovligheden af indgrebet for retten.

Lovændringen skal - som beskrevet i lovens forarbejder - ses i lyset af, at de mistænkte, som Politiets Efterretningstjeneste har behov for at overvåge, ofte benytter sig af et stort antal forskellige telefoner eller taletidskort på samme tid, og at dette sammen med den hastige teknologiske udvikling på området har medført betydelige udfordringer for politiet. Med lovændringen har politiet fået mulighed for at aflytte den mistænkte person, uanset hvilke kommunikationsmidler den pågældende måtte vælge at benytte sig af. Politiet har endvidere fået mulighed for løbende at iværksætte aflytning af alle de telefonnumre, der bliver benyttet af en person, som er mistænkt for overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, og indhente oplysninger om, hvilke telefonnumre der sættes i forbindelse med de telefoner, som den mistænkte benytter.

Efter Justitsministeriets opfattelse blev der såvel i lovforslagets bemærkninger som i forbindelse med den efterfølgende behandling i Folketinget redegjort udførligt for behovet og baggrunden for den omtalte lovændring.

4. Endelig anfører Ole Espersen, at domstolenes reelle mulighed for kontrol med efterforskningsskridt er meget begrænset, og at krav om domstolskontrol derfor ikke bør være et tilstrækkeligt argument for at lovgive om indgreb i grundlæggende rettigheder.

Justitsministeriet er enig i, at det forhold, at et indgreb kræver retskendelse, ikke i sig selv betyder, at der vil være tilstrækkeligt grundlag for at indføre mulighed for at foretage indgrebet. Om der i lovgivningen skal være regler, der giver mulighed for at foretage et indgreb, må således bero på en samlet vurdering af, om dette er nødvendigt og hensigtsmæssigt.

Samtidig er det Justitsministeriets opfattelse, at det ved vurderingen af retssikkerhedsmæssige aspekter, der kan tale for og imod for eksempel indførelse af lovgivning om politiets adgang til at foretage indgreb, er væsentligt at inddrage spørgsmålet om domstolskontrol. En mulighed for kontrol ved de uafhængige domstole kan således have væsentlig retssikkerhedsmæssig betydning i forhold til den borger, som indgrebet i givet fald rettes mod. Det skyldes også, at en domstolskontrol kan være med til at sikre en såkaldt kontradiktorisk proces, hvor vedkommende borger (eller en for denne beskikket advokat) får lejlighed til at fremføre sine synspunkter over for domstolene.